

Het gebruik van IE-activa voor de toegang tot financiering voor kmo's

Overzicht van de studie

De realisatie van een gids over het gebruik van intellectuele-eigendomsrechten door kmo's om toegang te krijgen tot financiering, speciale toepassingsverklaring nr. 2021/71372/E3/IPASSETS

PIERSTONE **UCLouvain**

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

Inhoud

Inleiding.....	4
1. Intellectuele eigendom als toegang tot financiering	4
1.1. Waardering van intellectuele eigendom	4
1.2. Gebruik van intellectuele eigendom als onderpand voor schuldfinanciering	5
1.3. Gebruik van intellectuele eigendom als onderpand voor aandelenfinanciering	5
2. Beleid en regelgevend kader	6
3. Uitdagingen voor kmo's om toegang te krijgen tot financiering.....	7
Toolbox voor kmo's: concrete stappen en aanbevelingen	8

Inleiding

Het afgelopen decennium dragen intellectuele eigendomsactiva toenemend bij aan de marktwaarde van ondernemingen, en in het bijzonder van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's). Dat is voornamelijk te danken aan de opkomst van een nieuwe economie, zijnde de kennis- of dataeconomie. Daarin bestaat het kernkapitaal van de ondernemingen eerder uit immateriële activa zoals octrooien, processen, knowhow, klantbereik of personeelstalent dan uit materiële activa.

Dit rapport onderzoekt de verschillende manieren waarop intellectuele eigendom gebruikt kan worden om toegang tot financiering te bekomen. Het gebruik van intellectuele eigendom als onderpand voor schuldfinanciering of als verzekering, maar ook de verschillende juridische en fiscale instrumenten die kmo's ter beschikking hebben om innovatie aan te moedigen, worden hieronder kort voorgesteld. Dit rapport geeft ook een reeks aanbevelingen over hoe kmo's hun intellectuele eigendomsactiva kunnen gebruiken om toegang te krijgen tot de juiste financiering.

Bijkomend stelt dit rapport een "Toolbox" voor met praktische en gemakkelijk te gebruiken informatie voor de kmo's voor een beter beheer van hun intellectuele eigendomsportfolio en een adequate intellectuele eigendomsstrategie.

1. Intellectuele eigendom als toegang tot financiering

Immateriële activa financierbaar maken lijkt in België veelbelovend. België wordt immers beschouwd als één van de meest geavanceerde wettelijke regimes in Europa voor de zekerheid van intellectuele eigendom. De nieuwe Belgische Pandwet biedt meer flexibiliteit en effent de weg voor een ruimer gebruik van immateriële activa als onderpand, wat ondernemingen waarderen. Die regeling maakt het mogelijk om zekerheidsrechten te verlenen op alle soorten intellectuele eigendomsrechten. Er is echter nog ruimte voor verbetering.

Kmo's worden met twee hoofduitdagingen geconfronteerd wanneer ze intellectuele eigendomsrechten willen gebruiken om financiering te verkrijgen of veilig te stellen:

- het ontbreken van een duidelijk verband tussen de zekerheid en de onderliggende activa;
- de complexiteit en het gebrek aan transparantie in het intellectuele eigendomsstelsel, wat soms resulteert in een wantrouwen.

Het gebruik van immateriële activa voor het bekomen van financiering heeft enkele nadelen of beperkingen:

- het risico dat de waarde van het intellectuele eigendomsrecht op lange termijn vermindert;
- de moeilijkheid om licenties te geven als die rechten in pand zijn gegeven;
- de huidige asymmetrie die wordt veroorzaakt door de registratievereisten van het pandrecht, dat bestaat uit een algemeen nationaal pandregister en de specifieke registers van intellectuele eigendomsrechten.

In de onderstaande paragrafen komen de verschillende mechanismen aan bod die kmo's ter beschikking hebben om financiële voordelen uit hun intellectuele eigendomsrechten te halen.

1.1. Waardering van intellectuele eigendom

Om gewaardeerd te worden moet een intellectueel eigendomsrecht, onder meer:

- individueel identificeerbaar en voldoende beschreven zijn;
- een tastbaar bewijs van bestaan hebben;
- een identificeerbare datum van creatie en verval hebben;
- juridisch afdwingbaar en overdraagbaar zijn, onafhankelijk van de andere bedrijfsactiva;
- een specifieke inkomstenstroom hebben.

Over het algemeen is een juiste waardering van intellectuele eigendom van fundamenteel belang en noodzakelijk om intellectuele eigendomsrechten te gebruiken om krediet en/of financiering te verkrijgen en de aandacht van potentiële partners, met inbegrip van fondsverstrekken, te trekken.

Er zijn drie hoofdwaarderingsmethoden, die elk verschillende resultaten kunnen opleveren: de inkomstenmethode, de marktmethode en de kostenmethode¹.

De normen die bij die methoden worden gehanteerd, alsook de alternatieve waarderingsmethoden, worden in dit rapport gedetailleerd toegelicht.

1.2. Gebruik van intellectuele eigendom als onderpand voor schuldfinanciering

Het Belgische recht beschouwt intellectuele eigendomsrechten als roerende en immateriële activa en zij kunnen dus onderworpen zijn aan de zekerheidsrechten die bestaan voor die categorie van activa. Artikel 7, lid 6, van de nieuwe Belgische Pandwet staat specifiek de verpanding van intellectuele eigendomsrechten toe. Ze kunnen daardoor potentieel onderpand worden zolang ze niet onverenigbaar zijn met andere bepalingen die dergelijke panden specifiek regelen.

Er zijn verschillende mogelijkheden om intellectuele eigendom te gebruiken als onderpand voor schuldfinanciering, zoals bijvoorbeeld:

- **Zekerheid van intellectuele eigendom (royalties/licenties):** in het geval van zekerheid van intellectuele eigendom staat de onderneming een deel van haar toekomstige licentie-inkomsten uit haar intellectuele eigendomsportfolio af in ruil voor een financiering vooraf met een vast bedrag. De vestiging van een zekerheidsrecht op de royalties is mogelijk zonder enige registratie in België.
- **Transacties rond licenties en leningen van intellectuele eigendom:** een onderneming (de licentiegever) kan haar intellectuele eigendom aan een derde verkopen in ruil voor onmiddellijke financiering en de licentie op haar intellectuele eigendomsactiva terugkopen (de onderneming wordt dan de licentienemer). Aan de andere kant kan de intellectuele eigendom als onderpand gegeven worden bij een lening.
- **Onderpandversterking via intellectuele eigendom:** intellectuele eigendomsactiva kunnen worden gebruikt als aanvulling op een ruimer onderpandpakket, waardoor het algemene kredietprofiel van een kredietnemer wordt verbeterd en de door de kredietgever aangerekende rente mogelijk lager uitvalt.
- **Niet-vervangbaar token ("NFT"):** dit is een nieuw instrument om fondsen te werven en al gebruikt als onderpand bij gedecentraliseerde leningen. Wanneer NFT wordt gebruikt als onderpand en de kredietnemer het geleende bedrag niet terugbetaalt, worden de als NFT activa overgedragen aan de kredietgever.

1.3. Gebruik van intellectuele eigendom als onderpand voor aandelenfinanciering

Voor nieuwe en innoverende kmo's met een hoog risicorendementsprofiel kan aandelenfinanciering een goede (alternatieve) oplossing zijn om adequate financiering te verschaffen. Aandelenfinanciering omvat financiering door business angels, joint ventures en risicokapitaal, en structurele allianties.

De beschikbaarheid van aandelenfinanciering voor kmo's wordt vaak beïnvloed door de nationale autoriteiten, vooral via de fiscale positie van investeerders en ondernemingen. België behoort tot de landen met specifieke fiscale stimuleringsmaatregelen voor risicokapitaal, private aandelen en start-up angels. België heeft recent haar wetgeving voor ondernemingen gewijzigd om de toegang tot aandelenfinanciering voor kmo's te vergemakkelijken.

¹ Concrete voorbeelden van die methoden zijn te vinden in de onderstaande Toolbox;

2. Beleid en regelgevend kader

De studie onderzoekt het regelgevende kader voor het gebruik van intellectuele eigendom als roerende eigendom en als immateriële activa.

De nieuwe Pandwet schept meer zekerheid over de geldigheid van dergelijke zekerheidsrechten, waaronder ook de niet-geregistreerde intellectuele eigendomsrechten, door nu uitdrukkelijk te voorzien in het recht om een pand op intellectuele eigendomsrechten te verlenen of nemen. Bovendien is onteigening niet langer een voorwaarde voor geldigheid, maar één mogelijke manier om een eigendomseffect te geven. Aldus voorziet de Pandwet thans in twee verschillende manieren om een pandrecht aan derden tegenwerpelijk te maken: onteigening of inschrijving in het pandregister.

In beide gevallen vestigen wij de aandacht op het feit dat de registratie van het pand, en de achterliggende formaliteiten, nog steeds van belang zijn.

Een aandachtspunt is echter dat artikel 7, lid 6 van de Pandwet stipuleert dat de Pandwet alleen van toepassing is op intellectuele eigendomsrechten indien dat niet in strijd is met de specifieke regels voor intellectuele eigendomsrechten.

Het nieuwe regelgevende kader is een belangrijke stap in de toegankelijkheid tot zekerheden met betrekking tot intellectuele eigendomsrechten en maakt het Belgische systeem bijzonder toekomstgericht.

Naast het nieuwe pandregime gaat het rapport in op de financiële regelgeving die op kmo's van toepassing kan zijn.

De studie belicht ook verscheidene beleidsmaatregelen die op federaal of regionaal niveau geïmplementeerd zijn. Belgische kmo's kunnen daarvan profiteren om hun innoverende projecten te financieren of een rendement op hun investering te behalen door gebruik te maken van de beschikbare subsidies.

Van die subsidies presenteren we enkele initiatieven van overheidsfinanciering, zowel op EU-niveau - met name het Horizon 2020 programma - als op nationaal niveau - elk Belgisch gewest biedt verschillende subsidies, ook voor kmo's, en sommige daarvan omvatten, onder specifieke voorwaarden, diensten rond intellectuele eigendom.

België heeft ook een aantal specifieke belastingregimes ingevoerd die innoverende actoren kunnen belonen.²

² Meer details vindt u in de onderstaande Toolbox.

3. Uitdagingen voor kmo's om toegang te krijgen tot financiering

België effent momenteel de weg voor een beter gebruik van intellectuele eigendom als toegang tot financiering voor kmo's.

De dagelijkse praktijk bevindt zich echter nog in een zeer pril stadium. De beroepsbeoefenaren en professionals in de sector kennen veel van de waarderingsmethoden amper. Andere obstakels verminderen de aantrekkelijkheid van de instrumenten om toegang te krijgen tot financiering en er zou meer moeten gedaan worden om de situatie bij kmo's te verbeteren.

Het is daarom nog steeds moeilijk om te zeggen dat intellectuele eigendom kan worden beschouwd als belangrijk onderpand voor Belgische kmo's, en wel om de volgende redenen:

- intellectuele eigendom wordt vaak geacht weinig of geen kapitaal gewicht te hebben voor kredietverlenende instellingen;
- intellectuele eigendom is moeilijk te waarderen en nog moeilijker te monetariseren indien nodig en een correcte waardering vereist vaak een specifieke, geval per geval analyse afhankelijk van de gebruikte methode;
- intellectuele eigendom wordt nog vaak veeleer gebruikt als een add-on, i.e. als een component die wordt toegevoegd aan het pakket leningen dat het totale vermogen van de onderneming vormt, dan als de primaire activa.

Toolbox voor kmo's: concrete stappen en aanbevelingen

Kmo's en andere relevante belanghebbenden moeten de volgende stappen en maatregelen overwegen om de toegang tot intellectuele eigendom (IE) en IE-gedekte financiering te vergemakkelijken.

1. Bent u vertrouwd met de beschikbare subsidies en overheidstoelagen in uw gewest?

Elk Belgisch gewest biedt verschillende financiële toelagen voor kmo's aan. Sommige van die toelagen omvatten ook diensten rond intellectuele eigendom. Sommige professionals zijn gespecialiseerd in consultancy gericht op de toekenning van subsidies, specifiek aan kmo's.

In de onderstaande tabel vindt u een overzicht van de verschillende beschikbare overheidssubsidies per gewest

	Support provided	Available for	Amount
BRUSSELS-CAPITAL			
PATENT FILING AIDS	Financial intervention in patent procurement procedures, including official fees	SME with innovative activities in the Brussels-Capital Region	50% of the application and procedure cost.
INNOVATION VOUCHERS	Financial intervention for services supporting the SME's innovation strategy	SME's with innovative activities in the Brussels-Capital Region	Max of €10,000 per year and max of 75% of the expenses
CONSULTANCY PREMIUM - Legal analysis	Financial intervention in legal consultancy	SMEs located in the Brussels-Capital Region	Basic level of 40%, up to 60% in specific cases. Max €10.000 per year
SUBSIDIES FOR IP ADVICE on trademark filing, registration and certification abroad	Subsidies for part of the consultancy costs for this procedures abroad	SMEs located in the Brussels-Capital Region	50% of the fees with a max of €10.000 per year
FLANDERS			
KMO PORTEFEUILLE: IP Advice	Subsidies for advice on IP	SMEs located in Flanders	
KMO PORTEFEUILLE: IP Trainings	Subsidies for IP trainings and workshops	SMEs located in Flanders	Small enterprises: Support of 30% with a max of € 7.500 per year Medium sized enterprises: Support of 20% with a max of € 7.500 per year
WALLONIA			
IP VOUCHERS	Subsidies for services to strengthen the innovation strategy of the SME	SMEs with innovative activities in Wallonia	Support of 50% with a max of €45.000 for 3 years
PATENT FILING SUPPORT	Subsidies for costs related to patenting procedures	SMEs with innovative activities in Wallonia	40% to 50% of First filing 50% Territorial extension 50% Opposition (PATOP)
VOUCHERS FOR DIAGNOSTIC OR GROWTH SUPPORT	Subsidies for services supporting growth and development	SMEs with business activities in Wallonia	Support of 50% with a max of €25.000 for 3 years

2. Maakt u gebruik van de fiscale premies?

Als uw kmo investeert in O&O en innoverend is, maak dan gebruik van de bestaande, uitgebreide stelsels ter ondersteuning van de O&O-programma's en innovatie van kmo's: de Innovatie Box, fiscale premies voor lonen, de fiscaal aftrekbare kosten en belastingkredieten voor O&O.

1. O&O loontaks

R&D WAGE TAX Partial exemption professional withholding tax		
WHAT	HOW	SUMMARY
The objective of this measure is to attract and maintain R&D profiles in Belgium. The tax incentive is for the benefit of the employer	•The tax incentive can only be applied as of the moment the R&D project or program is notified to Belspo; •The employer should be able to demonstrate the R&D nature of the activities of its employees and the time spent on R&D projects/within an R&D program; It can be combined with R&D tax credit/investment deduction and patent income deduction	80% EXEMPTION OF WITHHOLDING TAX R&D ACTIVITIES + QUALIFYING DIPLOMAS BELSPO NOTIFICATION REQUIRED UP TO 25% REDUCTION OF SALARY COST ■ Salary costs ■ Net saving

2. O&O belastingkrediet

R&D TAX CREDIT Art. 68 and 69 (art. 48 RD/ITC 92)		
WHAT	HOW	SUMMARY
- Companies that invest in R&D can benefit from an R&D investment deduction or an R&D tax credit. - The R&D investment deduction/tax credit applies to R&D investments capitalized in BE GAAP (tangible/intangible fixed assets);	- Option between one-shot or spread R&D investment deduction/tax credit; - Requirement: a regional certificate confirming the absence of any negative impact on the environment of the new products or prospective technologies resulting out of the R&D activities has to be obtained;	R&D INVESTMENTS & PATENTS •13,5% - 20,5% DEDUCTION •REFUNDABLE TAX CREDIT SEVERAL CONDITIONS (R&D CENTER, CERTIFICATES, ...) 4 TO 6% NET SAVING ON R&D INVESTMENTS -4% - Investment costs - Net saving -6% - Investment costs - Net saving

3. Aftrek innovatie-inkomsten

INNOVATION INCOME REDUCTION Art. 205/1, ITC 92, subsection III bis		
QUALIFIED IP RIGHTS	QUALIFYING IP INCOMES	SUMMARY
•Patents •Supplementary Protection Certificates (SPC's) •Plant Variety Rights •Orphan Drug •Data or market exclusivity granted by a public body •Computer programs protected by copyright; upgraded software included	•License fees •IP income embedded in sales product or services •IP income embedded in production process •Compensation for damages of IP rights infringements •Capital gains (if certain conditions are met)	85% NET INCOME DEDUCTION ON INNOVATION INCOME IP RIGHTS OR IMPROVEMENTS OF ACQUIRED PROTECTED TECHNOLOGIES AS FROM THE FILING OF THE IP RIGHT 4,4% EFFECTIVE TAX RATE (BEST CASE SCENARIO) ! KNOW-HOW, TRADE SECRETS, TRADEMARKS, TRADENAMES, BRANDS, DESIGNS AND MODELS ARE NOT QUALIFYING IP RIGHTS

3. Hebt u uw intellectuele eigendom geregistreerd?

Om uw intellectueel eigendom (IE) te beschermen en er financieel voordeel uit te halen, is een registratie de eerste en belangrijkste stap. In de onderstaande ToolBox vindt u een vereenvoudigd en visueel overzicht van de registratieprocedure voor bepaalde IE-activa en de kostenraming van die registratie.

Een handelsmerk registreren:

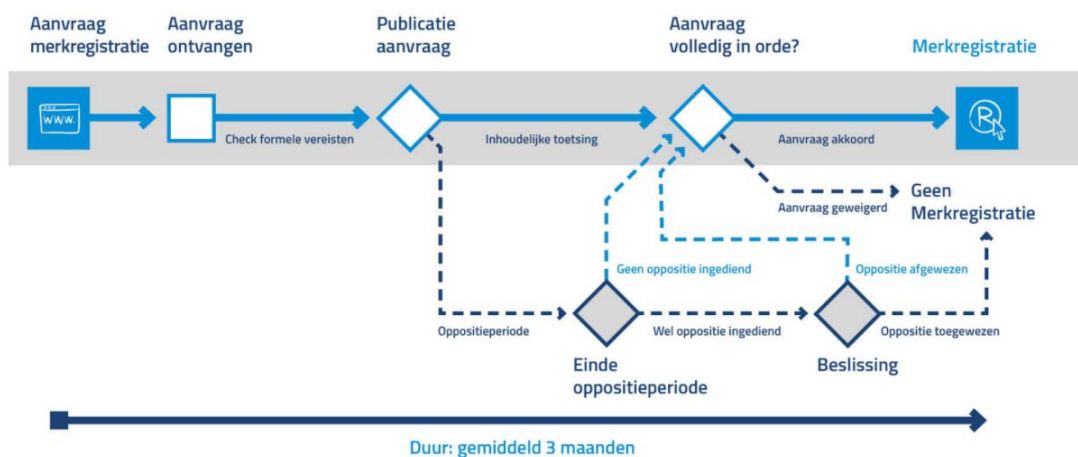
- **Waar?**

Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom
(of het Bureau voor Intellectuele Eigendom van de Europese Unie (EUIPO) voor de registratie van een EU-handelsmerk (EUTM), en het World Intellectual Property Organization (WIPO) voor de internationale registratie van handelsmerken, inclusief EUTM)

- **Onder welke voorwaarden?**

Om in aanmerking te komen voor registratie moet een teken **onderscheidend**, **toelaatbaar** en **beschikbaar** zijn, en het moet in het register kunnen worden weergegeven.

Wat gebeurt er met je aanvraag?

Bron: Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom

Aanvraag van registratie individueel Beneluxmerk voor één klasse (10 jaar geldig)	€ 244
• Tweede klasse	€ 27
• Derde en verdere klassen	€ 81
Aanvraag van registratie collectief of certificeringsmerk voor één klasse (10 jaar geldig)	€ 379
• Tweede klasse	€ 42
• Derde en verdere klassen	€ 126
Toeslag voor spoedregistratie voor één klasse	€ 196
• Tweede klasse	€ 21
• Derde en verdere klassen	€ 63
Toeslag voor de beschrijving van onderscheidende elementen	€ 41

Tekeningen en modellen registreren:

- **Waar?**

Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom

(of het Bureau voor Intellectuele Eigendom van de Europese Unie (EUIPO) voor de registratie van een EU-handelsmerk (EUTM), en het World Intellectual Property Organization (WIPO) voor de internationale registratie van handelsmerken, inclusief EUTM)

- **Onder welke voorwaarden?**

Om in aanmerking te komen voor registratie moet een tekening of model nieuw zijn en een eigen karakter hebben.

Bron: Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom

Indienen van een aanvraag voor 1 tekening of model (5 jaar geldig)	€ 150
• 2e tot 10e tekening of model • 11e tot 20e tekening of model • 21e tot 50e tekening of model	€ 75 € 38 € 32
Toeslag voor het toevoegen van kenmerkende eigenschappen, per tekening of model	€ 42
Opschorting van publicatie	€ 40

Registratie van een octrooi:

- **Waar?**

Belgische Dienst voor Intellectuele Eigendom

(of Europees Octrooi Bureau (EOB) voor de registratie van een Europees octrooi, en World Intellectual Property Organization (WIPO) voor de internationale registratie van een octrooi onder het Octrooisamenwerkingsverdrag)

- **Onder welke voorwaarden?**

Om een octrooi te kunnen verlenen, moet een uitvinding nieuw, inventief en industrieel toepasbaar zijn. Daarnaast moet de uitvinding geoorloofd zijn.

Proceduretaksen voor Belgische octrooiaanvragen (tot 20 jaar geldig)	
Indieningstaks	€ 50
Bijkomende taks voor de laattijdige betaling van de indieningstaks	€ 25
Taks voor de verbetering of toevoeging van een beroep op voorrang	€ 50
Taks voor de opstelling van een verslag van nieuwheidsonderzoek	€ 300

Jaarlijkse instandhoudingstaksen voor Belgische octrooien (aanvragen) en Europese octrooien die gelden in België					
3e jaartaks	€ 40	9e jaartaks	€ 165	15e jaartaks	€ 360
4e jaartaks	€ 55	10e jaartaks	€ 185	16e jaartaks	€ 400
5e jaartaks	€ 75	11e jaartaks	€ 215	17e jaartaks	€ 450
6e jaartaks	€ 95	12e jaartaks	€ 240	18e jaartaks	€ 500
7e jaartaks	€ 110	13e jaartaks	€ 275	19e jaartaks	€ 555
8e jaartaks	€ 135	14e jaartaks	€ 320	20e jaartaks	€ 600

Bron: Belgische Federale Overheidsdienst Economie

Informatie over de registratie-, verwerkings- en publicatieprocessen van octrooien vindt u in het [online Belgisch Octrooiregister](#). Daarnaast biedt het [Federated Register](#) van het Europees octrooiregister van het EOB informatie over de huidige status van Europese octrooien in België.

economie | BPP - eRegister

[Over eRegister](#) | [Hulp](#) | [Contact](#) |

[Snelle opzoeking](#) | [Gevorderde opzoeking](#) | [Mijn octrooien \(0\)](#)

Iedere nacht krijgt het online Belgisch octrooiregister ('eRegister') een update met publieke data die de voorafgaande dag werden ingevoerd of gegenereerd op het Benelux Patent Platform, de informatietoepassing waarmee de Belgische Dienst voor de Intellectuele Eigendom de registratie-, behandelings- en publicatieprocessen inzake octrooien en aanvullende beschermingscertificaten uitvoert.

Momenteel zijn sommige updates verspreid over opeenvolgende nachten omwille van het grote, wekelijks volume aan data betreffende Europese octrooien met aanduiding van België.

Voor een Europees octrooi is het mogelijk dat er gegevens over de uitvinder(s) ontbreken in het online Belgisch octrooiregister. Zij kunnen worden gevonden via de link naar het Europees octrooiregister in afwachting van een bijwerking van het Belgisch octrooiregister.

Zoeken naar: ☒ Octrooi ☐ Document

Nummer: ? Type IE recht:

Titel: ? ☐ Certificaat ☐ Europees octrooi verleend voor BE ☐ Nationaal octrooi

IPC code: ?

[Meer zoekcriteria](#)

[Zoeken](#) [Wissen](#)

Lijst van zoekresultaten

[Exporteren lijst](#) [RSS](#)

Actie	Publicatienummer	Publicatiedatum	status	IPC code	Aanvrager	Type IE recht
10 ▼	◀ ▶	Page 1 of 1	▶ ▶	Displaying 0 to 0 of 0 items		

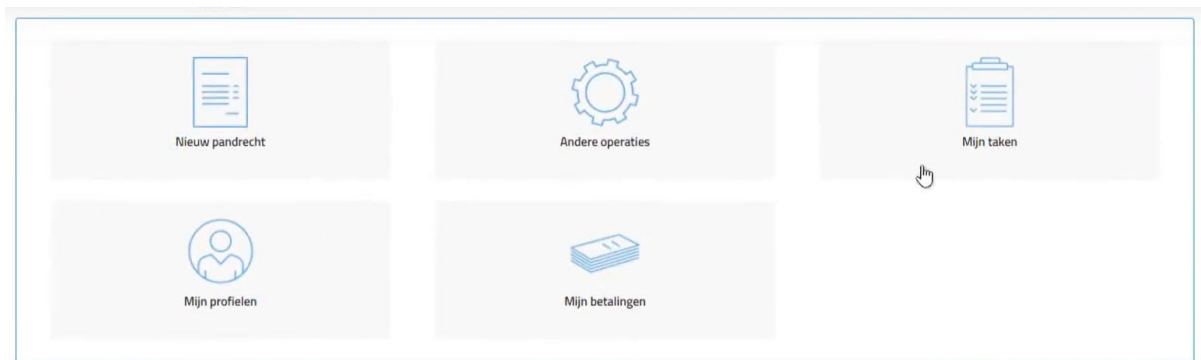
De Belgische Dienst voor de Intellectuele Eigendom (DIE) - FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
 Auteursrecht © 2012 Belgische Federale Overheid

[Disclaimer](#) | [Privacy and cookies](#) | [Compatibility](#) | [Hergebruik](#)

4. Bent u vertrouwd met het nieuwe pandregister en de voordelen ervan?

Met de hervorming van het pandrecht in 2013 werd een **bezitloos pand op roerende goederen** ingevoerd. Dat houdt in dat u voortaan roerende goederen kunt verpanden zonder dat u ze moet afgeven aan de kredietverlener. Om de inpandgeving tegenstelbaar te maken tegenover derden werd dan ook een pandregister ingevoerd.

U kunt het Belgisch pandregister online raadplegen door alle Belgische inwoners op de volgende website: [FOD Financiën / SPF Finances / FOD Finanzen / FPS Finance \(belgium.be\)](https://fodfinancien.be)

Wat is het pandregister?

Het pandregister is een toepassing waarmee u een pandrecht of eigendomsvoorbehoud kunt registreren, wijzigen, vernieuwen, overdragen, verwijderen of raadplegen. U kunt er rangafstand doen voor een geregistreerd pandrecht.

Iedereen met een Belgische elektronische identiteitskaart of de *Itsme* applicatie kan het pandregister gebruiken.

Om een geregistreerde gebruiker te worden moet u een gebruikersovereenkomst afsluiten met de FOD Financiën.

U moet uw persoonlijke gegevens of die van uw bedrijf registreren en u kunt taken of betalingen uitvoeren met betrekking tot verpande activa van uw bedrijf, inclusief uw immateriële activa.

Hoe gebruikt u het pandregister?

U kunt de volgende handelingen uitvoeren:

- u kunt een nieuw pand beheren
- u kunt een eigendomsvoorbehoud beheren
- u kunt de databank van het register raadplegen

Het register geeft de identiteit weer van elke partij van de pandovereenkomst en houdt precies bij welke contractuele relatie de verpande activa ondergaan. U kunt ook zien wie uw panden heeft geraadpleegd. Dat dient als een certificaat voor elke verpande activa en stelt u in staat om u te verantwoorden voor het pand en zijn waarde.

De informatie omvat meer bepaald:

- de identiteit van de pandhouder of van de vertegenwoordiger
- de identiteit van de pandgever
- de beschrijving van de verpande activa
- de beschrijving van de gewaarborgde schuldvorderingen
- het maximale bedrag ten belope waarvan de schuldvorderingen gewaarborgd zijn en waarvoor registratie plaatsvindt,
- de verklaring van de pandhouder (of zijn vertegenwoordiger) dat hij aansprakelijk is voor alle schade ten gevolge van de registratie van onjuiste gegevens.

OPGELET: de verpande activa waarvoor de registratie plaatsvindt, moeten voldoende 'identificeerbaar' zijn, omdat ze - naast de identiteit van de pandgever - deel uitmaken van de zoektermen bij raadpleging van het register. Als u niet voldoende informatie geeft over de verpande activa, kan het op de lange termijn moeilijk zijn om het register aan te wenden om financiering te verkrijgen.

Het register kan worden gebruikt voor twee verschillende doeleinden, die afhangen van de situatie van de persoon die het raadpleegt:

1. Als **verlener van certificaten** voor verpande activa: als u activa bezit die zijn geregistreerd in het register, kunt u officiële informatie over die activa verkrijgen.
2. Als een **databank**: als u de referentie van een specifiek pand kent, kunt u de huidige status, de reikwijdte en het voorwerp van de pandreferentie controleren.

Toegang en beperking:

Het register is in principe voor iedereen toegankelijk. Elke gebruiker moet zich kenbaar maken door middel van zijn/haar identiteitskaart en pincode.

Er zijn echter **verschillende beperkingen** ingesteld om onbeperkte raadplegingen van het register te vermijden, inclusief de voorafgaande betaling van een vergoeding en de registratie van de identiteit van de personen die het register raadplegen, zodat elke opzoeking traceerbaar is.

Deze beperkingen zijn niet alleen bedoeld om misbruik van het register te voorkomen, maar ook om de privacy van de betrokken personen te beschermen.

5. Hebt u een portefeuille van rendabele IE-rechten geïdentificeerd binnen uw bedrijf?

Houd een lijst bij van alle activa waarvan u de rechten voor intellectuele eigendom (IE) bezit, evenals een lijst van IE-rechten die door u of door derden worden geëxploiteerd, bv. via licenties, royalties, uitkeringen enz. Dat zou het verkrijgen van financiering van kredietinstellingen moeten vergemakkelijken.

6. Hebt u al overwogen om de waarde van uw IE-activa exact te laten schatten?

Als u niet weet hoe u dat moet doen, kunt u een blik werpen op de verscheidene waarderingsmethoden die hieronder worden beschreven om te beslissen welke methode het meest geschikt is voor uw bedrijf.

Een uitgebreid actieplan is cruciaal voor een succesvolle analyse van de waarde van onroerende activa.

Eerste vraag: waarom wilt u de waarde van de activa kennen?

- Een **derde** kan misschien geïnteresseerd zijn in de waarde van uw activa voor de volgende redenen:
 - Financiering
 - Belastingautoriteiten
 - Terugbetaling faillissement
 - Boekhouding
- Het kan gaan om **interne redenen**:
 - De aankoop of verkoop van die activa
 - Processen voor onderzoek en ontwikkeling
 - Royalties en licentievergoedingen

Tweede vraag: wat is de belangrijkste factor om de waarde van IE-activa te bepalen?

- Een belangrijk element is de **bedrijfscontext** van bepaalde activa: dezelfde IE-activa kunnen **uiteindelijk misschien een andere waarde** hebben naargelang ze behoren tot een groot bedrijf of een kmo, vanwege aanvullende factoren zoals de aanwezigheid van geschoolde arbeidskrachten, een groot kapitaal, doeltreffende marketingprogramma's, beproefde distributiekanaal enz.
- Om te bepalen met welke activa rekening moet worden gehouden, is het nuttig een **gebundelde aanpak te hanteren**: IE-activa moeten worden beoordeeld **in relatie tot elkaar** want activa die verband houden met elkaar, versterken elkaar vaak.
 - Bv. voor de beoordeling van immateriële activa die worden ingezet tijdens het marketingproces, moeten de volgende elementen worden benadrukt: de merknaam, het logo en de wereldwijde registraties van het handelsmerk, secundaire handelsmerken en logo's, manier van zakendoen, websites en andere activa die bijdragen tot de promotie van het bedrijf, het merk of de producten.

- In de onderstaande tabel vindt u IE-bundels voor een exacte waardering:

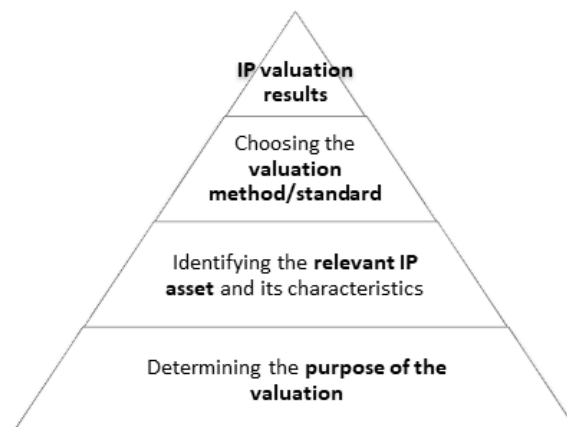
Marketing Bundle	Technical bundle	IT Bundle
Primary Trademark	Key Patents	Operating Systems
Corporate Name and Logo	Trade Secrets	Enterprise Solutions
Marketing Umbrella	Formulae	Custom applications
Sub-brand Names	Packaging Technology	Data Warehouse
Global Trademark Registrations	Manufacturing Technology	Data Mining
Copyrights	Product Specifications	Mailing Lists
Secondary Trademarks	Product Shapes and Sizes	Domain Names / URL's
Packaging Design	Proprietary Test Results	Third Part Software Tools
Trade Dress	Technical Designs	Certifications
Product Names	Drawings, Manuals	Source Code

De volgende stap in de exacte evaluatie van de gebundelde waarde is het bepalen van de te gebruiken **maatstaf**; de maatstaf wordt ook bepaald door de context.

Belangrijkste maatstaven
Billijke marktwaarde: de prijs waartegen activa van eigenaar zou verwisselen tussen een bereidwillige koper en een bereidwillige verkoper, wanneer beiden een redelijke kennis hebben van de relevante feiten en geen van beide onder dwang handelt
Billijke waarde: de prijs waartegen activa van eigenaar zou verwisselen tussen een specifieke koper en een specifieke verkoper, wanneer beiden een redelijke kennis hebben van de relevante feiten en geen van beide onder dwang handelt
Historische waarde: de waarde van activa op een specifiek moment, gebaseerd op de geldende omstandigheden van dat moment. Vaak nuttig voor inbreuken of fiscale analyses

Na het identificeren van de activa die moeten worden beoordeeld, het bepalen van de gepaste termijn, het selecteren van de juiste maatstaf voor de waarde en het bepalen van de context van de waardeschatting, is het tijd om te overwegen welke beoordelingsmethodes u gaat gebruiken, zoals beschreven in het onderstaande gedeelte.

IE-waardering kan worden beschouwd als een piramide waarin elk niveau de analyse ondersteunt die op het volgende niveau wordt gegenereerd. Elk waarderingsproces kan worden opgedeeld in 4 stappen:

STAP 1: bepalen van het doel van de waardering

Bijvoorbeeld: zekerheid/financiering, transactiestrategie, financiële verslagen, belastingen, geschillen, faillissement. In het geval van zekerheid/financiering zijn beleggers en kredietverleners de *doelgroep*.

STAP 2: duidelijk identificeren van het relevante IE-activa en zijn wettelijke, zakelijke/strategische en financiële kenmerken

Denk in deze fase na over hoe de activa in de toekomst geëxploiteerd zullen worden en wat de potentiële mogelijkheden zijn van de activa:

Bijvoorbeeld: handelsmerken houden verband met merkwaarde, octrooien kunnen u een concurrentievoordeel bieden, auteursrechten kunnen leiden tot afgeleide werken en downstream inkomsten

STAP 3: kies de waarderingmethode

Inkomstenmethode

Op basis van het potentieel van de activa om toekomstige inkomsten te genereren, wordt er gekeken naar de huidige waarde van de activa door de kasstroomperiodes aan te passen om rekening te houden met schommelingen die worden veroorzaakt door het verstrijken van de tijd.

Daarom bestaat deze methode uit **drie elementen**:

1. Verwachte kasstromen
2. Economische levensduur van de activa
3. Disconteringsvoet

PRO: de inkomstenmethode wordt het vaakst gebruikt, daarom is er veel documentatie over te vinden.

CONTRA: het houdt geen rekening met alle opties en de toepassing ervan kan tot discussies leiden.

Marktmethode

Op basis van de huidige prijs die wordt betaald voor vergelijkbare immateriële activa in vergelijkbare situaties, wordt er bij deze methode vooral gekeken naar de vergelijkbaarheid van de eigen activa en de verzamelde informatie over vergelijkbare transacties. Deze methode kan worden opgedeeld in **twee stappen**:

1. Screening - de selectie van transacties van derden met voldoende informatie;
2. Aanpassingen - meetbare wijzigingen in de waardering vanwege een specifieke reden.

PRO: indien van toepassing wordt dit beschouwd als de meest betrouwbare methode.

CONTRA: het is moeilijk om goede en uitgebreide transactiegegevens te vinden en de zakelijke IE-activa zijn vaak uniek.

Kostenmethode

Bij de kostenmethode wordt gekeken naar de kosten van het creëren van het IE. De methode kan worden toegepast door een vergelijking te maken met de kosten van vergelijkbare IE-activa.

De kostenmethode kan rekening houden met een van de volgende twee zaken:

1. de reproductiekosten: de kosten om een kopie van het desbetreffende IE te maken of om dezelfde soort innovatie te genereren;
2. de vervangingskosten: de kosten om de functionaliteit of het nut van het desbetreffende IE te recreëren. Baseer u op de huidige kosten om het activum te creëren en rekening houden met veroudering of de huidige staat van de activa.

PRO: het is vooral nuttig wanneer de wettelijke bescherming zwak is of de activa relatief bekend zijn, en wanneer het IE nog geen inkomsten genereert.

CONTRA: het houdt geen rekening met verspilde kosten en neemt niet altijd alle relevante kenmerken van een activum in overweging.

STAP 4: gebruik van de IE-waarderingsresultaten om uw IE te benutten als immateriële maar berekende activa³

7. Weet u hoe u de status van uw IE kunt weerspiegelen in uw financieel verslag?

Nadat de waarde van de IE-activa werd geschat, moet u ervoor zorgen dat dat wordt weerspiegeld in uw financiële verslagen (banken en kredietinstellingen raadplegen die documenten altijd wanneer ze beslissen om kmo's al dan niet een lening of andere vormen van krediet toe te kennen). Als uw bedrijf investeert in IE of innovatieve O&O, moet u dat benadrukken, want die informatie kan voor kredietinstellingen een teken zijn dat u uw IE serieus neemt en het kan hen overtuigen dat u in staat zult zijn om winst te maken en de lening af te lossen.

³ P. FLIGNOR, D. OROZCO, *Intangible Asset and Intellectual Property Valuation: a multidisciplinary perspective*, 2006, ipthought.com

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be